

2 Sirmour Bus Accident- सिरमौरस्य हरिपुरधारे बसदुर्घटना; १२ जनाः मृताः तस्मिन् ४५ यात्रिकाः आसन्

3 DRDO हाइपरसोनिक मिसाइल कार्यक्रमस्य कृते दीर्घायुषः शीतलं स्केजेट् इजिन्सस्य सफलतापूर्वकं परीक्षणं कृतम्

4 कलियाचकविक्रमकिशोर-आदर्शसंस्कृतमहाविद्यालयस्य वाग्विलासिनीपरिषदा भारतीयदर्शनोपरि आयोजितं विशिष्टं व्याख्यानम्

गृह-मन्त्री अमितशाहः राष्ट्रिय-आई. ई. डी. दत्तांश-प्रबन्धन प्रणाल्याः उद्घाटनं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - गृह-मन्त्री अमितशाहः आभासीय माध्यमेन राष्ट्रिय-आई. ई. डी. दत्तांश-प्रबन्धन प्रणाल्याः उद्घाटनं विहितवान्, यत् देशस्य आई. ई. डी. तथा आन्तरिक सुरक्षा-संरचनायाः सुदृढीकरणार्थं महत्त्वपूर्णं पदाक्षेपम् अस्ति। अस्मिन् अवसरे श्रीशाहः अवदत् यत् नूतनव्यवस्थायाः आरम्भेन अन्तर-संस्था-समन्वयः अपि बहु उत्तमः भविष्यति। सः अवदत् यत्, सम्यक् समये, सम्यक् स्थाने च सम्यक् सूचनां दातुं एषः अतीव प्रभावीः उपायः भविष्यति।

डी. डी. न्यूज वाहिन्यां क्रियेटर्स कार्नर् इति नूतनस्य मञ्चस्य उद्घाटनमकरोत् अश्विनी-वैष्णवः

हिमसंस्कृतवार्ता: - केन्द्रीय-सूचना-प्रसारण-मन्त्री अश्विनी वैष्णवः डी. डी. न्यूज वाहिन्यां क्रियेटर्स कार्नर् इति नूतनस्य मञ्चस्य उद्घाटनमकरोत्। अस्मिन् अवसरे सः उक्तवान् यत् प्रसार-भारती इत्यस्य वेब्स-मञ्चः व्यापकरूपेण वैश्विकप्रशंसाम् अवानोत् तथा च पञ्च सहस्रकोटिरूप्यकाणां अन्ताराष्ट्रियव्यापारं समर्जितवान्।

आर.जे.डी.प्रमुखस्य लालूप्रसादस्य कुटुम्बस्य विरुद्धम् आरोपपत्रम्

आर. जे. डी. इति राष्ट्रिय जनता दलस्य अध्यक्षाय, लालू प्रसाद यादवस्य तथा तस्य कुटुम्बस्य सदस्यानां कृते दिल्ली-न्यायालयेन केन्द्रीय अन्वेषण-विभागेन परीक्षितस्य कथित-रेल्-भूम्यां वृत्त्यावसर-भ्रष्टाचार-प्रकरणस्य अभियुक्तानां विरुद्धं आरोपपत्रं पत्रितम्। राऊस एक्न्यू न्यायालयेन आदेशः प्रदत्तः यत् लालू प्रसाद यादव तस्य पत्नी राबडी देवी इत्येतयोः, संततीनां तेजस्वी यादव, तेज प्रताप यादव, मीसा भारती, हेमा यादवानां च विरुद्धं भ्रष्टाचारस्य, कपटस्य, आपराधिक षड्यन्त्रस्य च प्रकरणं कल्प्यते।

भारत-अमेरिका-देशौ अमेरिकादेशेन सह द्वैपाक्षिक-व्यापार-सन्धिं कर्तुं प्रतिबद्धौ स्तः - रणधीर जायसवालः

हिमसंस्कृतवार्ता: - विदेशमन्त्रालयस्य प्रवक्ता रणधीर जायसवालः अवदत् यत् भारत-अमेरिका-देशौ अमेरिकादेशेन सह द्वैपाक्षिक-व्यापार-सन्धिं कर्तुं प्रतिबद्धौ स्तः। नवदेहल्यां वार्ताहरान् सम्बोधयन् श्रीजायसवालः अवदत् यत् सन्तुलितं परस्परम् लाभप्रदं च व्यापारसमन्वयं प्राप्तुं उभौ पक्षौ बहुवारं वार्तालापं कृतवन्तौ। सः अवदत् यत्, द्वयोः अर्थव्यवस्थयोः मध्ये परस्परम् लाभप्रदं व्यापार-व्यवहारे भारतस्य रुचिः अस्ति, तथा च भारतं तत् पूरयितुं उत्सुकः अस्ति।

रक्षाक्षेत्रं उत्पादने स्वावलम्बी भवितुं प्रावर्तते- रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः

हिमसंस्कृतवार्ता: - रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः अवदत् यत्, रक्षाक्षेत्रं उत्पादने स्वावलम्बी भवितुं प्रावर्तते। मन्त्री उत्तरप्रदेशे स्वस्य निर्वाचनक्षेत्रस्य

लखनऊ-नगरस्य सरोजिनी नगरक्षेत्रे ई. वी. वाहन-सन्त्यन्त्रस्य उद्घाटनानन्तरं सभां सम्बोधयन् आसीत्। अस्मिन् अवसरे केन्द्रीयमन्त्री एच. डी. कुमारस्वामी, मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथः च उपस्थितौ आस्ताम्। श्रीसिंहः अवदत् यत्, रक्षा-उत्पादनं यत् पूर्वं षट्चत्वारिंशत् सहस्रकोटिरूप्यकाणि वार्षिकम् आसीत् तत् अधुना पञ्चदशमलवोत्तरेक लक्षकोटिरूप्यकाणि यावत् वर्धितम् अस्ति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्यारभ्य गुजरात-राज्यस्य त्रिदिवसीय यात्रायां भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्यारभ्य गुजरातराज्यस्य त्रिदिवसीय यात्रायां भविष्यति। प्रधानमन्त्री सायङ्काले सोमनाथं गत्वा ओंकारमन्त्रस्य जपे भागं ग्रहीष्यति। सः सोमनाथ-मन्दिरे द्वात्रिंश-प्रदर्शन-कार्यक्रमम् अपि द्रष्टुं शक्नोति। रविवसरे प्रधानमन्त्री सोमनाथमन्दिरस्य रक्षणार्थं प्राणाहुतिं कृतानां असंख्य-योद्धृणां सम्माने आयोजिते औपचारिकयात्रायां भागं ग्रहीष्यति। पश्चात् दिने, प्रधानमन्त्री कच्छ-सौराष्ट्र-क्षेत्रयोः कृते आयोजिते वायब्रेन्ट-गुजरात-क्षेत्रीयसम्मेलने भागं ग्रहणाय राजकोट नगरं गमिष्यति। प्रथम-ज्योतिर्लिङ्गे चतुर्दिवसीयः सोमनाथ-स्वाभिमान-पर्वयः, पवित्रं सोमनाथ नगरं दिव्य-दृश्यरूपेण परिवर्तितम् अस्ति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उत्सवेषु भागं ग्रहणाय तत्र संप्राप्यति, अतः सम्पूर्णः प्रदेशः आध्यात्मिक-उत्साहेन, राष्ट्रिय-परिचयस्य गहन-भावनाया च प्रतिध्वनितः अस्ति। सोमवासरे प्रधानमन्त्री अहमदाबाद्-नगरे जर्मन्-चान्सलर् फ्रेडरिक-मर्ज इत्यनेन सह मेलनं करिष्यति। प्रधानमन्त्रिणः मोदिनः आमन्त्रणे चान्सलर मर्ज-वर्यः जनवरीमासस्य द्वादश-त्रयोदश दिनाङ्कयोः भारतस्य आधिकारिकयात्रायाम् आगमिष्यति। इदं तस्य भारतस्य प्रथमम् आधिकारिकं भ्रमणम् भविष्यति। उभौ नेतारौ साबरमती-आश्रमं गत्वा साबरमती नद्याः पार्श्वे अन्ताराष्ट्रिय-वाताट-महोत्सवे भागं ग्रहीष्यतः। तदनन्तरं गान्धीनगरस्य महात्मा-मन्दिरे उभयोः देशयोः मध्ये वार्तालापं भविष्यति।

सुभाषितम्

एकभुक्तं सदाराग्यं,
द्विभुक्तं बलवर्धनम्।
त्रिभुक्तेर्व्याधिपीडा स्यात्
चतुर्भुक्तेर्मृतिध्रुवम्॥
-महासुभाषितसंग्रहः

अर्थात्- दिन में केवल एक बार भोजन करने से मनुष्य सदा स्वस्थ रहता है, दो बार भोजन करने से शरीर में बल की वृद्धि होती है। तीन बार भोजन करने से शरीर में व्याधियां उत्पन्न होती हैं तथा पीडा होती है। परन्तु यदि कोई व्यक्ति दिन में चार बार भोजन करता है तो उसकी शीघ्र ही मृत्यु निश्चित है। अतः अत्यधिक व अनियमित भोजन न करें।

हिमसंस्कृतवार्ता:

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य एकवर्षस्य सदस्यता

१०० ₹

One year subscription to the daily Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते, राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति।

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवंत कोटला तहसीलपरिसरस्य समुच्चैः कस्बा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः-१७७१११

सङ्केतः- प्रकाशनिदेशिका- शिवानी जार्मी हिमसंस्कृतम्

सेन्सेक्स-सूचकाङ्कः
सप्त- दशमलवोत्तर-
शून्य प्रतिशतात्
अधिकं पतितम्

मानक-देशीय-समता-सूचकाङ्कः, सेन्सेक्स, निफ्टी च सप्त-दशमलवोत्तर-शून्य प्रतिशतात् अधिकं पतितम्, येन तेषां हानिप्रवृत्तिः पञ्चम-सत्रं यावत् प्रसितः। सेन्सेक्स-सूचकाङ्कः पञ्चोत्तर-षट्-शतानि यावत् अङ्कानि पतित्वा प्रायः सार्द्धं त्रयःशती सहस्राङ्केषु समापितः, निफ्टी-सूचकाङ्कः चतुर्नवत्यधिकैकशतानि अङ्कानि यावत् पतित्वा प्रायः सार्द्धं त्रयःशतीसहस्रांकेषु समापितः।

Sirmour Bus Accident- सिरमौरस्य हरिपुरधारे बसदुर्घटना; १२ जनाः मृताः तस्मिन् ४५ यात्रिकाः आसन्

हिमसंस्कृतवार्ता:- नाहनम्। सिरमौरमण्डलस्य हरिपुरधारे निजिबसदुर्घटनायां द्वादशजनाः मृताः, अन्ये च अनेके घातिताः। आहतानाम् स्थानात् निष्कासनं कृतम्, उद्धारकार्यं च तीव्रगत्या प्राचलत्। कुपवीतः शिमलानगरं प्रति गच्छत् बसयानं हरिपुरधारास्य समीपे ५० मीटर गभीरे गते पतितम्। समाचारानुसारं बसयाने ४५ जनाः आसन्। स्थानीयजनाः आहतान् मार्गं प्रति नीतवन्तः। दुर्घटनायाः अनन्तरं घटनास्थले आक्रोशः, चीत्कारः च अभवत्। दुर्घटना एतावत् घोरा आसीत् यत् बसयानं सम्पूर्णतया नष्टम् अभवत्। सिरमौरमण्डलस्य हरिपुरधारास्य समीपे कुपवीतः शिमलानगरं गच्छन्ती निजिबसमार्गात् पतित्वा नवजनाः मृताः इति एसपी सिरमौर निश्चितसिंह नेगी अवदत्। मृतानां संख्या वर्धयितुं शक्नोति इति तस्य अनुमानमासीत्। बसयाने ३०-३५ जनाः वहन्ति स्म। अधिकाधिकं सूचनाः प्रतीक्षन्ते। अहं दृश्यं प्रति गच्छामि। पुलिस इत्यादयः उद्धारदलानि आहतानाम् उद्धाराय प्रयतन्ते।

मुख्यमंत्रिणा प्रकटितः शोकः-

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः शुक्रवासरे सिरमौरमण्डलस्य हरिपुरधारास्य समीपे निजिबस-दुर्घटनायां प्राणहानिविषये शोकं प्रकटितवान्। दुर्भाग्यपूर्णं बसयानं शिमलातः राजगढमार्गेण कुपवीनगरं गच्छत् आसीत् यदा तद् मार्गाद् गभीरे गते पतितम्। मुख्यमन्त्री मृतानां परिवारेभ्यः यथासम्भवं सहायतां कर्तुम्, आहतानाम् उत्तमचिकित्सां सुनिश्चित्य च तेषां शीघ्रं स्वस्थतां प्राप्तुं प्रार्थयन् जिल्हाधिकारिभ्यः निर्देशं दत्तवान्। तत्रैव उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्रिहोत्री, नेताप्रतिपक्ष जय, उद्योगमन्त्री हर्षवर्धनः चौहानः कांग्रेसप्रदेशाध्यक्षः विनयकुमारः चापि अस्यां बसदुर्घटनायां शोकं प्रकटितवन्तः। ते दिवंगतेभ्यः शान्तिं प्रदातुं सर्वशक्तिमन्तम् ईश्वरं प्रार्थितवन्तः, शोकग्रस्तानां परिवाराणां कृते एतां अपूरणीयहानिं सोढुं बलं दातुम् चापि प्रार्थनां कृतवन्तः।

१०.६८ कोटिरुप्यकाणां व्ययेन प्रतिस्थापयन्ते १२५

"जननीसुरक्षा-परावर्त्य-रुणयानानि"- मुख्यमन्त्री सुखः

वृद्धेभ्यः चिकित्सालयं गन्तुं प्रयोजनं न भविष्यति, गृहे एव चिकित्सां प्राप्स्यन्ति

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् वृद्धानां परिचर्यां सुनिश्चित्य तेभ्यः उत्तमस्वास्थ्यसेवाप्रदानार्थं वृद्धानां उपशामकपरिचर्याकार्यक्रमेण शय्यायां स्थितानां रोगिणां गृहे आधारितपरीक्षणस्य चिकित्सायाश्च प्रवेशः भविष्यति। अस्य कृते विशेषदलानां निर्माणं भविष्यति, येषु वैद्याः, सहायकचिकित्सकाः, अन्ये च कर्मचारिणः सन्ति। एतानि दलानि ७० आदर्शस्वास्थ्यसंस्थाभिः सह सम्बद्धानि भविष्यन्ति।

प्रथमप्रकारस्य मधुमेहरोगिणां बालकानां गर्भिणीनां कृते च निःशुल्कं मधुमेहापचायकयन्त्रं प्रदास्यते

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् प्रथमप्रकारस्य मधुमेहरोगिणां बालकानां गर्भिणीनां च कृते निःशुल्कं मधुमेहापचायकयन्त्रं प्रदत्तं भविष्यति, यस्य कृते प्रायः ₹२.२५ कोटिरुप्यकाणि व्ययितानि भविष्यन्ति। मादकद्रव्यव्यसनस्य पाशे निबद्धानां युनां पुनर्वसं सुनिश्चितं करणं महत्त्वपूर्णम् अस्ति। पुनर्वसकेन्द्राणां सुदृढीकरणं अत्यावश्यकम्। सः अधिकारिभ्यः व्यापकयोजनां विकसितुं, अस्मिन् दिशि प्रभावीपदं स्वीकर्तुं च निर्देशं दत्तवान्।

इरान-देशे प्रशासनं विरुध्य प्रदर्शनानन्तरं अन्तर्जालसेवा-बाधिता

हिमसंस्कृतवार्ता:- इरान-देशे प्रशासनं विरुध्य प्रदर्शनं त्रयोदशतमे दिने सर्वेषु एकत्रिंशत् प्रान्तेषु प्रसृतः अतः प्रायः सम्पूर्ण राष्ट्र-अन्तर्जालसेवा-बाधिता। नेट्-ब्लाक्स इति निरीक्षण-समूहेन उक्तं यत्, जनवरी-मासस्य अष्टमे दिनाङ्के सायङ्काले, नवमे दिनाङ्के प्रातः पर्यन्तम् च सम्पूर्ण देशे सम्पर्कः तीव्ररूपेण न्यूनीकृतः, तथा चलदूरवाणीसेवापि बाधिता। अधिकारसमूहाः कथयन्ति यत् दिसम्बर-मासस्य अष्टाविंशति दिनाङ्के अशांतेः अनन्तरं बालैः सह न्यूनातिन्यूनं पञ्चचत्वारिंशत् प्रदर्शनकारिणः मारिताः, द्वाविंशतिशततोष्यधिकाः जनाः निगडिताः।

विदेशमन्त्री डा. एस. जयशङ्करः फ्रान्स-देशस्य राष्ट्रपतिना इमेनुएल मैक्रों इत्यनेन सह मिलितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- विदेशमन्त्री डा. एस. जयशङ्करः पैरिस नगरे फ्रान्स-देशस्य राष्ट्रपतिना इमेनुएल मैक्रों इत्यनेन सह मिलितवान्। सामाजिकान्तर्जालीये सन्देशे, डा. जयशङ्करः समकालीन-वैश्विक विकासविषये तस्य दृष्टिकोणम्, सामरिकसहभागित्वविषये तस्य सकारात्मक-भावं च प्रशंसितवान्। विदेश मन्त्री फ्रान्स-देशस्य राजदूतानां सम्मेलनम् अपि सम्बोधितवान् यत्र सः वाणिज्येन, वित्तेन, तन्त्रज्ञानेन, ऊर्जायाः, संसाधनेन, सम्पर्केन च चालितं समकालीनं वैश्विकपरिवर्तनम् अधोरेखितवान्। सः बहुध्रुवीयतायाः सामरिक स्वायत्ततायाः च प्रोत्साहने भारत-फ्रान्स-सहभागित्वस्य महत्त्वम् अपि अवोचत्।

भाषायाः महत्त्वं केवलं संचारमात्रमेव सीमितं नास्ति; इदं संस्कृतिं, धरोहरं, परम्परां च रक्षति- उपराष्ट्रपतिः राधाकृष्णन

उपराष्ट्रपतिः सी.पी. राधाकृष्णन् उक्तवान् यत् भाषायाः महत्त्वं केवलं संचारमात्रमेव सीमितं नास्ति। भाषा संस्कृतिं, धरोहरं, परम्परां च रक्षति, भविष्यस्य पीढीनां कृते संस्कृतिं संरक्षति। नवीदिल्लीनगरे आयोजिते तृतीये अन्तर्राष्ट्रीय-भारतीयभाषा-सम्मेलने राधाकृष्णनमहोदयेन एतत् वक्तव्यं कृतम्। उपराष्ट्रपतिः भाषाः समाजस्य सामूहिकस्मृतेः भण्डारः इति बोधितवान्। सः अवदत् यत् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य नेतृत्वे असमियाभाषा शास्त्रीयभाषायाः उपाधिः प्राप्ता। उपराष्ट्रपतिः आयुर्वेदे मलयालमभाषायाः योगदानस्य अपि प्रशंसाम् अकरोत्। सः अवदत् यत् प्राचीनशिला-तालपत्र-शिलालेखात् आरभ्य अद्यतन-अङ्गीय-पदे यावत् भाषायाः मानव-प्रगतेः महती भूमिका अस्ति।

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। राज्यसर्वकारः १०.६८ कोटिरुप्यकाणां व्ययेन १२५ "जननीसुरक्षा-परावर्त्य-रुणयानानि प्रतिस्थापयन्ति। यदा तु वृद्धानां परिचर्यायै तेभ्यः उत्तमस्वास्थ्यसेवाप्रदानार्थं च वृद्धानां उपशामकसेवानां विषये २० कोटिरुप्यकाणि व्ययन्ते। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः शुक्रवासरे शिमलानगरे राष्ट्रियस्वास्थ्यमिशनस्य समीक्षासभायाः अध्यक्षतां कुर्वन् एतत् उक्तवान्। सः अवदत् यत् नागरिकानां कृते सुलभाः, गुणवत्तापूर्णाः, मितव्ययी च सेवाः सुनिश्चितकरणं राज्यसर्वकारस्य सर्वोच्चप्राथमिकता अस्ति। तदर्थं स्वास्थ्यविभागस्य अन्तर्गतं विविधाः लोकसेवाः सुदृढाः क्रियन्ते।

पंचायतनिर्वाचनविषये न्यायालयस्य आदेशस्य अध्ययनं कृत्वा ततः निर्णयं करिष्यते- मुख्यमंत्री सुक्खु:

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। उच्चन्यायालयस्य निर्णयस्य अनन्तरं मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् सः न्यायालयस्य निर्णयस्य समीक्षां करिष्यति, न्यायालयात् तस्य व्याख्यां याचयितुम् अर्हति इति। उच्चन्यायालये पंचायतनिर्वाचनविषये चर्चा कृता अस्ति। कस्य नियमस्य अन्तर्गतम् कृता इति? यदा आपदाविधानम् अस्ति। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् अस्य अर्थः अस्ति यत् आपदाकानूनम् अप्रभावी अभवत्। भारतसर्वकारस्य संसदद्वारा निर्मितस्य आपदाविधानस्य किमपि अर्थः अस्ति वा? यदि सर्वकाराद् एतस्य विषये पृष्ठं स्यात् तर्हि श्रेयस्करं स्यात्। अप्रैल-मई-मासेषु निर्वाचनं स्यात् इति अपि वयम् इच्छामः। उच्चन्यायालयस्य निर्णयानां विधिना व्याख्या न क्रियते, मनोजाताः निर्णयाः अपि निर्गच्छन्ति। आपदाविधानम् अस्ति इति मम विश्वासः इति मुख्यमंत्री अवदत्। सः अपि

अवदत् यत् तस्मिन् अधिनियमस्य अन्तर्गतं यत् किमपि भवति तस्य सम्भावनायाः आधारेण सः प्रवर्तयिष्यति। सः अपि अवदत् यत् सः निर्णयस्य अध्ययनं करिष्यति, कस्य प्रकारस्य निर्णयः कृतः इति निर्धारयिष्यति। तदनन्तरं सः वैधानिकीं कार्यविधिं करिष्यति। उच्चन्यायालयस्य निर्णये समाहः दातुं सर्वोच्चन्यायालयं गन्तुं प्रश्ने मुख्यमंत्री सुक्खुः इत्यनेन उक्तं यत् सर्वोच्चन्यायालयस्य विषये न, अपि तु भारतीयसंसदद्वारा निर्मितः आपदाविधानम् वैधः अस्ति वा इति। अप्रैलमासस्य ३० दिनाङ्कपर्यन्तं निर्वाचनं कर्तुम् उच्चन्यायालयेन कथितम् वयं सर्वे अध्ययनं करिष्यामः इति उक्तम्। आपदा-अधिनियमस्य उच्चन्यायालयस्य व्याख्यां अपि याचयिष्यते। मुख्यमंत्री अपि अवदत् यत् मन्त्रिमण्डलसभायां अस्य विषयस्य चर्चा भविष्यति, तदनन्तरं च अधिकनिर्णयाः भविष्यन्ति।

स्वास्थ्यक्षेत्रे ऑनलाइनसेवानां विस्तारः भवेत् मुख्यमंत्री सुक्खुः अधिकारिभ्यः निर्दिष्टवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:-

शिमला।

मुख्यमंत्री

सुखविन्दरसिंहसुक्खुः गुरुवासरे स्वास्थ्यविभागस्य, राष्ट्रीयस्वास्थ्यमिशनस्य, चिकित्सा-शिक्षानिदेशालयस्य च वरिष्ठाधिकारिभिः सह समीक्षासभां कृतवान्। अस्मिन् अवसरे मुख्यमंत्री अवदत् यत् जनसामान्यं प्रति प्रदत्तासु स्वास्थ्यसेवासु अधिकाः ऑनलाइनसेवाः समाविष्टाः भवेयुः, येन नवीनतमसूचनाप्रौद्योगिक्याः उपयोगः सुनिश्चितः भविष्यति। सः अवदत् यत् स्वास्थ्य-परिवार-कल्याणमन्त्री डॉ. (कर्नल) धनीराम- शाण्डिलस्य अध्यक्षतायां समितिः निर्मिता भविष्यति, या १० दिवसेषु स्वस्य प्रतिवेदनं प्रस्तौति। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् ऑनलाइन- सेवाप्रदानेन समयस्य संसाधनस्य च रक्षणं भविष्यति, तथैव सेवासुलभतायां गुणवत्तायां च परिष्कारः भविष्यति। विभिन्नेषु स्वास्थ्यसंस्थानेषु चिकित्सालयेषु च रोगिणां पञ्जीकरणार्थम् ऑनलाइन- व्यवस्थायाः विकासाय अपि सः निर्देशं दत्तवान्। सुखविन्दरसिंहसुक्खु इत्यनेन उक्तं यत् हिमकेयूर योजनायाः अन्तर्गतं मानचित्रणं पंचायतस्तरपर्यन्तं सुनिश्चितं करणीयम्, तथा च रोगीणाम् उपचारस्य विवरणमपि समाविष्टं भवेत्। सः आभाषणस्य हिमपरिवारपटलेन सह एकीकरणस्य अपि निर्देशं कृतवान्। सः अवदत् यत् स्वास्थ्यविभागेन प्रदत्तानां सेवानां डिजिटलीकरणेन जनानां कृते उत्तमसुविधाः सुनिश्चिताः भविष्यन्ति। एतेन पारदर्शिता, उत्तरदायित्वं च वर्धते, सेवानां निरीक्षणं, शिकायतनिवारणतन्त्रं च अधिकं प्रभावी भविष्यति।

DRDO हाइपरसोनिक

मिसाइल कार्यक्रमस्य कृते दीर्घायुषः शीतलं स्क्रेमजेट इन्जिनस्य सफलतापूर्वकं परीक्षणं कृतम्

रक्षासंशोधनविकाससङ्गठनेन (DRDO) हाइपरसोनिकक्षेपणास्त्रकार्यक्रमस्य कृते दीर्घायुषः शीतलं स्क्रेमजेट इन्जिनस्य स्थलपरीक्षणं सफलतया कृतम् अस्ति रक्षामन्त्रालयेन उक्तं यत् डीआरडीओ-संस्थायाः हैदराबाद-नगरस्य प्रयोगशालायाः रक्षा-अनुसन्धान-विकास-प्रयोगशाला (DRDL) अत्याधुनिक-स्क्रेमजेट-सम्बद्ध-पाइप-परीक्षणे १२ मिनिट्-अधिकं धावन-समयं प्राप्तवान् हाइपरसोनिक कूज् क्षेपणास्त्रं प्रतिघण्टां ६,१०० किलोमीटर वेगेन उड्डीयेतुं समर्थं भवति, यत् शब्दस्य वेगस्य पञ्चगुणं भवति। दहनकस्य परीक्षणसुविधायाः च परिकल्पना विकासश्च डीआरडीएल-उद्योगसहकार्यकर्तृभिः सह साकारः अभवत्। एतेन सफलं परीक्षणं भारतं उन्नत-वायु-अन्तरिक्ष-क्षमतायां अग्रस्थाने स्थापितं अस्ति। रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः स्क्रेमजेट इन्जिनस्य सफलपरीक्षायाः डीआरडीओ, उद्योगसाझेदाराः, शिक्षाविदः च अभिनन्दनं कृतवान्। सः अवदत् यत् एषा उपलब्धिः देशस्य हाइपरसोनिक-कूज्-क्षेपणास्त्र-विकास-कार्यक्रमस्य ठोस-आधारं स्थापयति।

भारतीयसंस्कृतेः मूलमस्ति संस्कृतम्- के. एल. ठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. सन्तोषकुमारः

संस्कृतभारती- हिमाचलप्रदेश- न्यासद्वारा अवस्थीगुरुकुलं नालागढम् इत्यत्र आयोजितस्य सोलनविभागस्य भाषाप्रबोधनवर्गस्य समापनसमारोहे मुख्यातिथिरूपेण नालागढविधानसभायाः पूर्वविधायकः के. एल. ठाकुरमहोदयः उपस्थितः। अस्य समारोहस्य अध्यक्षतां संस्थाध्यक्षः रजत अवस्थी महोदयोऽकरोत्। विशिष्टातिथिरूपेण समाजसेवकः श्रीमान् बलजीतकौशिकमहोदयः आसीत्। संस्कृतभारती हिमाचलप्रदेशस्य प्रान्तमन्त्री डॉ. ज्ञानेश्वरशर्मा मुख्यवक्तरूपेण समारोहेऽस्मिन्नुपस्थाप्य कार्यक्रमस्य शोभावर्धत। कार्यक्रमस्य आरम्भः दीपप्रज्ज्वालनेन सरस्वतीवन्दनया चाभवत्। वर्गस्य शिक्षकेण डॉ. सन्तोषकुमारेणोक्तं

यत् अस्य कार्यक्रमस्य सञ्चालनं श्रीमान् यशोमहोदयेन अतिथीनां परिचयः वचस्वागतञ्च डॉ. प्रेमचन्दशर्माणा कृतम्। मुख्यातिथिनोक्तं यत् संस्कृतं भारतीयसंस्कृतेः मूलमस्ति, अतोऽस्य संरक्षणं संवर्द्धनं चास्माकं दायित्वमस्तीति। स्वभाषणे सभाध्यक्षेण रजत अवस्थीमहोदयेन कथितं यत् संस्कृतमयवातावरणं दृष्ट्वा गीतादीनां च श्रवणेन पवित्रतायाः अनुभवो भवतीति। वर्गस्य वृत्तान्तकथनं मुख्यशिक्षकेण तिलकरामशर्माणा कृतम्। अनुभवकथनं नेहा- अंशुल- कोमलादिभिः वर्गाधिभिः कृतम्। डॉ. ज्ञानेश्वरशर्माणा वर्गाधिनां मार्गदर्शनं कृतम्। वर्गस्य शिक्षकेण राकेशेन धन्यवादज्ञापनं कृतम्। समारोहेऽस्मिन् शिक्षकप्रबन्धकसहिताः आहत्य ११५ वर्गाधिनिः उपस्थिताः आसन्।

कलियाचकविक्रमकिशोर-आदर्शसंस्कृतमहाविद्यालयस्य वाग्विलासिनीपरिषदा भारतीयदर्शनोपरि आयोजितं विशिष्टं व्याख्यानम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - जगदीश डाम्भी

केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य आधीनस्थस्य कलियाचकविक्रमकिशोर- आदर्श- संस्कृत- महाविद्यालयस्य वाग्विलासिनीपरिषदा २०२६तम आङ्ग्लोवर्षस्य जनवरीमासस्य नवमे दिनाङ्के (०९.०१.२०२६) भारतीयदर्शनस्य उपरि एकं विशिष्टं व्याख्यानम् आयोजितम्। कार्यक्रमेऽस्मिन् अध्यक्षत्वेन आसन् महाविद्यालयस्य प्राचार्यपादाः डॉ. ब्रजेन्द्रकुमारसिंहदेवमहाभागाः। केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य पुरीस्थस्य सदाशिवपरिसरस्य दर्शनविभागस्य प्राध्यापकाः डॉ. सुब्रतषडङ्गीमहोदयाः विशिष्टव्याख्यानस्य विषयोपस्थापकाः आसन्। एते स्ववचनैः भारतीयदर्शनस्य वैशिष्ट्यं समेषां समक्षम् उपस्थापितवन्तः। अनुष्ठानस्य अस्य सञ्चालकाः

आसन् व्याकरणविभागस्य अध्यक्षस्तथा वाग्विलासिनीपरिषदः संयोजकाः डॉ. संकर्षणपण्डामहोदयाः। अन्ये च महाविद्यालयस्य वरिष्ठाः आचार्याः डॉ. अमरेन्द्रकुमारमिश्रमहाभागाः, अद्वैतवेदान्तविभागाचार्याः, परिषदः सहसंयोजकाः डॉ. दयानन्दपाणिग्राहिमहोदयाः च मञ्चस्थाः सन्त अनुष्ठानस्य अस्य शोभां वर्धितवन्तः। अन्ये च आधुनिकविभागीयाः डॉ. सञ्जय अग्रिहोत्री महोदयाः, डॉ. ज्योतिर्मयरायमहोदयाः, धर्मशास्त्रविभागीयाः डॉ. सुरञ्जनपाहाडीमहोदयाः, व्याकरणशास्त्रविभागीयाः डॉ. किशोरकुमार-मिश्रमहोदयाः, डॉ. सुखदेवसाउमहोदयाः च अस्याः वाग्विलासिनीपरिषदः सदस्याः अत्र समुपस्थाय कार्यक्रमस्यायोजने साहाय्यं कृतवन्तः।

श्रीशङ्करवन्दना

॥ असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्य- नमस्ते नन्दिनि। मया एका विचित्रा वार्ता श्रुता। लन्दन-नगरे एकया भारतीय-महिलया उक्तं

यत् तया प्रतिमासं अष्ट-लक्ष-रूप्यकाणां भाटकं दीयते। एतत् श्रुत्वा अन्तर्जाले जनैः बहु प्रश्नः कृतः। नन्दिनी- सत्यम् एतत् तु आश्चर्यकरम् एव। परन्तु अन्या वार्ता श्रूयताम्। मेघालय-राज्यस्य स्वच्छे ग्रामे एकेन भारतीयेन अवकरः क्षिप्तः। तत् दृष्ट्वा एकेन वैदेशिकेन सः तर्जितः।

काव्य- खेदजनकं खलु। अस्माभिः स्वच्छता रक्षणीया। परन्तु एका सुखदा वार्ता मया दृष्टा। वियतनाम-देशे एकेन परिवारकेन 'बालिका-वधू' इति धारावाहिकाय स्नेहः प्रकटितः। तत् दृष्ट्वा नटी अविका प्रसन्ना जाता।

नन्दिनी- भारतीय-कला सर्वत्र प्रसिद्धा। परन्तु इमां विचित्रां वृत्ति-वार्तां शृणु। एकः तन्त्रज्ञः उद्योगतः निष्कासितः। यतः विराम-समये अधिकारिणे तेन उत्तरं न दत्तम्।

काव्य- अहो! एतत् तु विस्मापकम्। अस्तु, अद्यतन-वार्ताः समाप्ताः।

नन्दिनी- आम्। श्वः पुनः नूतन-वार्ताभिः सह आगमिष्यावः। नमो नमः।

"लौकिकन्यायकोशः" "स्थालीपुलाकन्यायः"

स्थाल्यां पच्यमानस्य पुलाकस्य पक्वदशा ज्ञातव्या चेत् सम्पूर्णपुलाकं कोऽपि न स्पृशति परं ततः एकं कणम् एव आदाय पश्यति। एकः कणः पक्वः प्राप्तः चेत् ततः सर्वे अपि कणाः पक्वा इति अनुमातुं शक्यते। एवं यत्र समूहस्य धर्मः ज्ञातव्यः चेत् समूहस्थस्य अवयवस्य धर्मः ज्ञातव्यः इति भावः।

यथा- एतन्न्यायपूर्वकं लिङ्गमेकत्रापि दृश्यमानं तुल्यन्यायायानां सर्वेषां धर्मवत्तां प्रदर्शयति। यथा स्थाल्यां तुल्यपाकानां पुलाकानाम् एकम् उपमृष्टं अन्येषामपि सिद्धतो जानाति।

{शाबरभाष्ये ७-४-१२}

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर पुणे / महाराष्ट्रम्

हास-परिहासम् पति-पत्नी-पुत्रीषु मध्ये

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छामि।

पत्नी- DP इत्युक्ते?

पुत्री- माता, भवती DP न जानाति किम्?

पत्नी- न तु!

पुत्री- माता, DP इत्युक्ते * "धर्म-पत्नी" * , PICTURE अस्ति

उक्त्वा पलायते

हे मोक्षरूप, विभो, सर्वव्यापक, ब्रह्मरूप, वेदस्वरूप, ईशानदिशि स्थित, ईश्वर, सर्वेषां स्वामिन्! हे श्रीशिव! त्वामहं नमस्करोमि। मायारहितं, नैजस्वरूपे स्थितं, मायिकगुणैः रहितं, भेदरहितम्, इच्छारहितं, चेतनाकाशरूपम्, आकाशं हि वस्त्ररूपेण धृतवन्तं दिगम्बरं त्वामहं भजामि। निराकारम्, ओंकारमूलं, त्रिगुणातीतं तुरीयं वा, वाणीज्ञानेन्द्रियेभ्यः परं, कैलासपतिं, विकरालं, कालात्परं महाकालं, कृपालुं, गुणधामस्वरूपं, संसारात्परं त्वामहं वन्दे। हिमालयेन समानः, गौरवर्णीयः, गम्भीरः, कोटिशः कामदेवानां ज्योतिःस्वरूपः, शोभायुक्तः, यस्य जटायां सुन्दरगङ्गा वहति, यस्य ललाटे द्वितीयायाः चन्द्रमाः राजते, एवं कण्ठे सर्पः सुशोभते, यस्य कर्णयोः कुण्डले राजते, यस्य सुन्दर्यौ भ्रूवौ, विशाले नेत्रे स्तः, यः प्रसन्नमुखः, नीलकण्ठः, दयालुः च, सिंहचर्मधारी, मुण्डमालाधारी, सर्वेषां प्रियः एवं नाथः इत्येतादृशं त्वां प्रभुं श्रीशङ्करं भजाम्यहम्। प्रचण्डः, श्रेष्ठः, तेजस्वी, परमेश्वरः, अखण्डः, अजन्मा, कोटिशः सूर्यप्रकाशरूपः, त्रितापहारी, त्रिशूलधारी, भवानीपतिः च इत्येतादृशं त्वां नाथं श्रीशङ्करं भजाम्यहम्। कल्पेभ्यः परः, कल्याणस्वरूपः, कल्पान्तकारी, साधुसज्जनानाम् आश्रयः, त्रिपुरशत्रुः, सच्चिदानन्दस्वरूपः, मोहापहारी, मनसः मन्थकः, कामदेवारिः च सर्वगुणनिधानः त्वमेव असि। हे प्रभो! शङ्कर! प्रसन्नः भव, त्वां सादरं नैम्यहम्। यावत् पार्वतीपतेः तव श्रीचरणयोः वन्दनं मनुष्यः न कुर्यात्, तावत् सः इहलोकपरलोकेषु कुत्रापि च सुखशान्त्यादिकं न प्राप्नुयात्, तस्य त्रितापनाशोऽपि न कदापि सम्भवेत्। अतः सर्वेषां हृदये विराजमान, प्रभो! प्रसन्नः भव। अहन्तु तव न योगं, न जपं, न पूजां हि जानामि। हे शम्भो! अहन्तु सदैव केवलं त्वां हि नमस्करोमि। जरा, जन्म, दुःखसमूहः इत्यादिभिः दह्यमानं मां सर्वदुःखक्लेशेभ्यः उद्धर प्रभो! हे ईश्वर! हे शम्भो र! त्वामहं नमस्करोमीति, शुभम्! (रुद्राष्टकात्)

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा

पतिः- मम DP बहु पुरातना अभवत्, अहं पत्नी- परिवर्तनं कर्तुम् इच्छति वा